

Κατσαούνη Κ., Χανταβαρίδου Ε.

Εισαγωγή

Η παρουσία της Τεχνητής Νοημοσύνης (TN) είναι διάχυτη σε διάφορες πτυχές της καθημερινής ζωής μέσα από εφαρμογές και εργαλεία χωρίς, αρκετές φορές, οι άνθρωποι να αντιλαμβάνονται ότι αλληλεπιδρούν με αυτές. Τους τελευταίους μήνες η εμφάνιση και η ραγδαία εξέλιξη της παραγωγικής TN, με το πιο πολυσυζητημένο εργαλείο της, το chatgpt, φέρνουν στο προσκήνιο την αναγκαιότητα να γνωρίσουμε τι είναι η παραγωγική TN, ποιες είναι οι βασικές λειτουργίες της και πώς μπορούμε να αξιοποιούμε τις δυνατότητές της προς όφελός μας. Το ChatGPT (Generative Pre-trained Transformer) χρησιμοποιεί βαθιά μάθηση (deep learning), ένα υποσύνολο της μηχανικής μάθησης (machine learning), και με τη χρήση εξειδικευμένων αλγορίθμων βρίσκει μοτίβα μέσα σε ακολουθίες δεδομένων. Είναι μια εφαρμογή που επιτρέπει το διάλογο και δίνει απαντήσεις προσομοιάζοντας τον τρόπο λειτουργίας του ανθρώπινου νου.

Εξαιτίας της πολύ γρήγορης διάδοσης του εργαλείου, προέκυψε η άμεση ανάγκη για ανταπόκριση από τα Ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης παγκοσμίως. Κι αυτό γιατί, παράλληλα με τις τεράστιες δυνατότητες και τα οφέλη της παραγωγικής TN, εντοπίστηκαν κίνδυνοι τόσο για την εκπαιδευτική διαδικασία όσο και για την ακαδημαϊκή ακεραιότητα. Η αντίδραση αρκετών πανεπιστημίων πήρε τη μορφή γραπτών οδηγιών ή πολιτικών που ρύθμιζαν ή απαγόρευαν τη χρήση του (Moorthouse κ.ά., 2023). Σύμφωνα με τον Lo (2023) οι ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες καλούνται να ανταποκριθούν σε ένα νέο ρόλο αναπτύσσοντας προγράμματα Γραμματισμού στην TN και προωθώντας τη συνεργασία με το σύνολο της ακαδημαϊκής κοινότητας. Σύμφωνα με τους Long & Magerko (2020, σ. 2) “γραμματισμός στην TN ορίζεται ένα σύνολο ικανοτήτων που επιτρέπει στα άτομα να αξιολογούν κριτικά τις τεχνολογίες TN, να επικοινωνούν και να συνεργάζονται αποτελεσματικά με αυτές· και να τις χρησιμοποιούν ως εργαλείο στο διαδίκτυο, στο σπίτι και στο χώρο εργασίας”.

Στο πλαίσιο του νέου ρόλου που αναλαμβάνουν οι ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες, η βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Μακεδονίας πραγματοποίησε διαδικτυακή έρευνα με σκοπό να διερευνήσει το επίπεδο εξοικείωσης των φοιτητών/-τριών του Πανεπιστημίου με τις έννοιες και λειτουργίες της παραγωγικής TN. Τα αποτελέσματα της έρευνας θα βοηθήσουν ώστε να σχεδιαστεί, ανάμεσα σε άλλες δράσεις, ένα πρόγραμμα Γραμματισμού στην TN (AI literacy) επικεντρωμένο σε τέσσερις άξονες, όπως τους περιέγραψαν οι Ng κ.ά. (2021): α) κατανόηση και αναγνώριση, β) χρήση, γ) αξιολόγηση και δ) ηθική διάσταση.

Μεθοδολογία

Το ερωτηματολόγιο απευθυνόταν σε φοιτητές/ -τριες σε προπτυχιακό, μεταπτυχιακό και διδακτορικό επίπεδο σπουδών και στάλθηκε ηλεκτρονικά στις αντίστοιχες λίστες αλληλογραφίας του Πανεπιστημίου. Δόθηκε περιθώριο 2 εβδομάδων για τη συμπλήρωσή του.

Η δομή του ερωτηματολογίου αποτελούνταν από μια εισαγωγή και 15 ερωτήσεις. Ορισμένες ερωτήσεις επιδέχονταν μόνο μία απάντηση, ενώ άλλες ήταν πολλαπλής επιλογής ή και επιλογής από πεντάβαθμη κλίμακα. Ανάλογα με τις απαντήσεις που έδινε ο/η φοιτητής/ φοιτήτρια οδηγούνταν σε επόμενη ενότητα, επομένως δεν απαντήθηκαν και οι 15 ερωτήσεις από όλους/όλες. Στην εισαγωγή επεξηγούνταν ο σκοπός και το κοινό στο οποίο απευθυνόταν το ερωτηματολόγιο. Επιπλέον, δινόταν ένας σύντομος ορισμός για την TN, ο οποίος εξυπηρετούσε τους σκοπούς του ερωτηματολογίου:

“το επιστημονικό πεδίο που ασχολείται με την κατανόηση και κατασκευή ευφυών οντοτήτων-μηχανών, οι οποίες μπορούν να υπολογίζουν πώς να ενεργούν αποτελεσματικά και με ασφάλεια σε ένα ευρύ φάσμα νέων καταστάσεων” (Russell & Norvig, 2021).

Στην εισαγωγή τονιζόταν πως το ερωτηματολόγιο δεν απευθύνεται “αποκλειστικά σε όσους/όσες σπουδάζουν Πληροφορική ή ασχολούνται με σχεδιασμό πληροφοριακών συστημάτων κτλ.”. Κι αυτό διότι ως Βιβλιοθήκη δεν επιχειρούμε να εκπαιδεύσουμε τους φοιτητές και φοιτήτριες του Πανεπιστημίου στο επιστημονικό αντικείμενο της ΤΝ, αλλά να τους εισάγουμε σε βασικές έννοιες του γραμματισμού της ΤΝ, όπως κάνουμε αντίστοιχα για τις τεχνικές ανάκτησης πληροφορίας κτλ.

Βοηθητικά προς τους σκοπούς του ερωτηματολογίου και προκειμένου να υπάρχει σαφήνεια ως προς την κατανόηση του όρου “παραγωγική ΤΝ”, παρείχαμε τον εξής ορισμό:

“Ο όρος παραγωγική ΤΝ αναφέρεται σε υπολογιστικές τεχνικές που είναι σε θέση να παράγουν φαινομενικά νέο, ουσιαστικό περιεχόμενο όπως κείμενο, εικόνες ή ήχο από δεδομένα εκπαίδευσης” (Feuerriegel κ.ά., 2023).

Το περιεχόμενο των ερωτήσεων επιλέχθηκε με βάση τέσσερις άξονες που θεωρούνται σημαντικοί στην βιβλιογραφία της ΤΝ (Wang κ.ά., 2023): α)κατανόηση και αναγνώριση (π.χ. ερώτηση 4), β)χρήση (π.χ. ερώτηση 5), γ)αξιολόγηση (π.χ. ερώτηση 12) και δ)ηθική διάσταση (π.χ. ερώτηση 11). Οι τέσσερις άξονες στους οποίους βασιστήκαμε θεωρούμε πως είναι βασικοί και έχουν έρεισμα στην ακαδημαϊκή κοινότητα. Η κατανόηση και αναγνώριση της ΤΝ αναφέρεται στο αν κάποιος/κάποια μπορεί να αναγνωρίσει μια εφαρμογή ΤΝ. Η χρήση αναφέρεται στο αν έχει γίνει χρήση εφαρμογών ΤΝ και η αξιολόγηση στο πώς αξιολογεί κάποιος/κάποια την ΤΝ που έχει χρησιμοποιήσει. Τέλος, η ηθική διάσταση της ΤΝ είναι ένας άξονας που χρήζει ιδιαίτερης προσοχής καθώς αυτή αναπτύσσεται ταχύτατα και χωρίς νομικό πλαίσιο. Στην επόμενη ενότητα παρατίθενται οι ερωτήσεις του ερωτηματολογίου και γίνεται ανάλυση των απαντήσεων που λάβαμε.

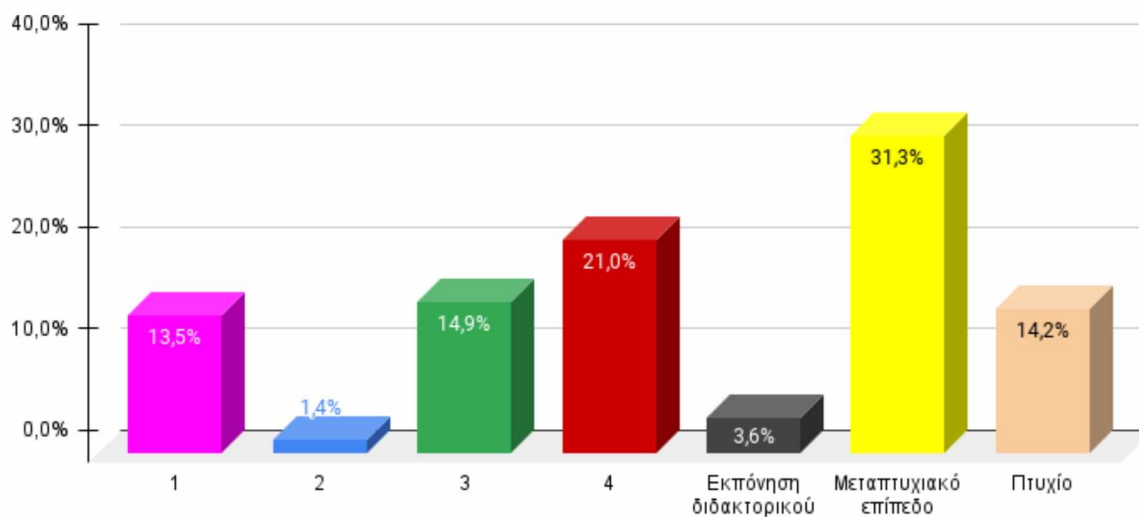
Ερωτήσεις και ανάλυση απαντήσεων στο ερωτηματολόγιο

Έπειτα από το χρονικό περιθώριο των δύο εβδομάδων που δόθηκε για την συμπλήρωση του ερωτηματολογίου, λάβαμε 281 απαντήσεις. Πρόκειται για ένα μικρό ποσοστό επί των εγγεγραμμένων φοιτητών και φοιτητριών, ωστόσο ο αριθμός κρίνεται ικανοποιητικός εάν αναλογιστεί κανείς το ότι η χρονική περίοδος ταυτιζόταν με την αρχή του ακαδημαϊκού έτους. Το ερωτηματολόγιο ξεκινούσε με δύο ερωτήσεις που είχαν να κάνουν με το επίπεδο σπουδών των αποκρινόμενων και με το Τμήμα όπου ανήκαν.

Θεωρούμε πως το επίπεδο σπουδών έχει ενδιαφέρον ως προς τη σχέση που αναπτύσσουν με την ΤΝ οι νεότερες γενιές φοιτητών και φοιτητριών σε σχέση με τις παλαιότερες. Από τα αποτελέσματα φαίνεται πως υπήρξε μεγάλο ενδιαφέρον για το ερωτηματολόγιο από άτομα σε μεταπτυχιακό επίπεδο σπουδών (31,3%) ενώ αντίθετα οι υποψήφιοι/-ες διδάκτορες ανταποκρίθηκαν σε σχετικά χαμηλό ποσοστό (3,6%).

Ερώτηση 1

Έτος/Επίπεδο σπουδών

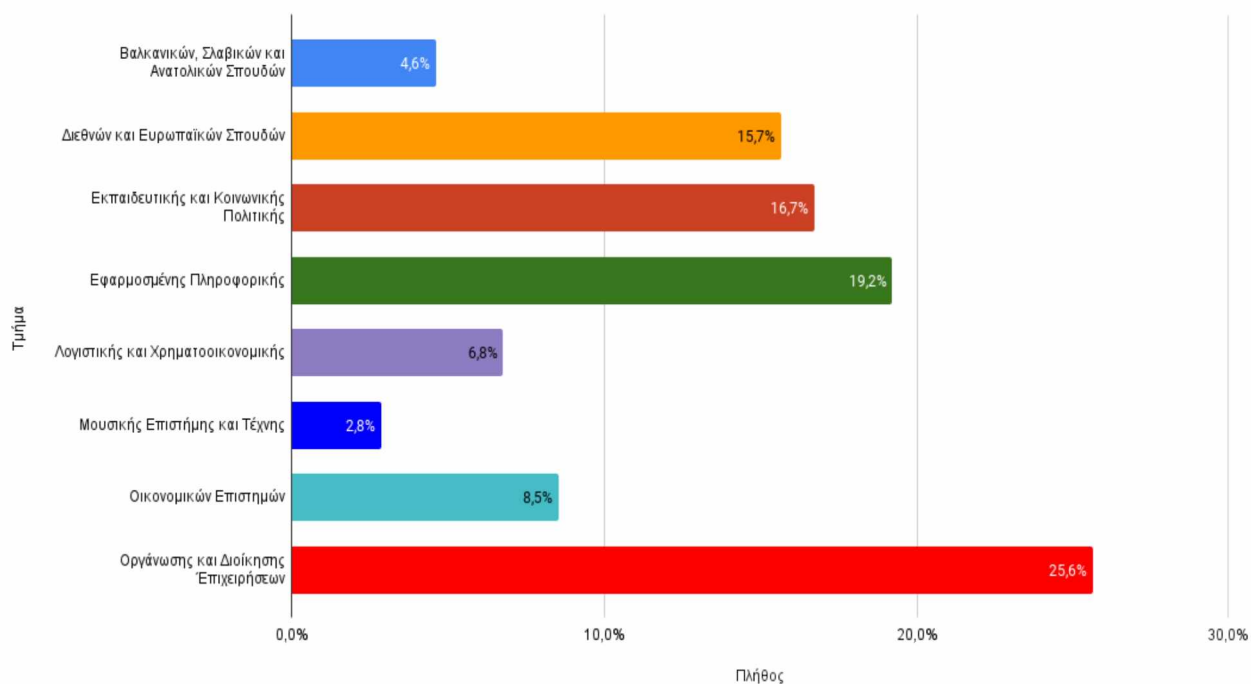

Ερώτηση 1

Ερώτηση 2

Στην ερώτηση που αφορούσε το Τμήμα στο οποίο φοιτούν, το μεγαλύτερο ποσοστό (25,6%) ανήκει στο Τμήμα Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων, ενώ ακολουθεί το Τμήμα Εφαρμοσμένης Πληροφορικής (19,2%). Τα Τμήματα Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής και Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών ακολουθούν με παρόμοια ποσοστά, 16,7% και 15,75 αντίστοιχα. Για τα υπόλοιπα τμήματα το ποσοστό είναι σημαντικά μικρότερο, δηλαδή 8,5% για το ΟΕ, 6,8% ΛΧ, 4,6% ΒΣΑΣ και μόλις 2,8% για το τμήμα Μουσικών Σπουδών.

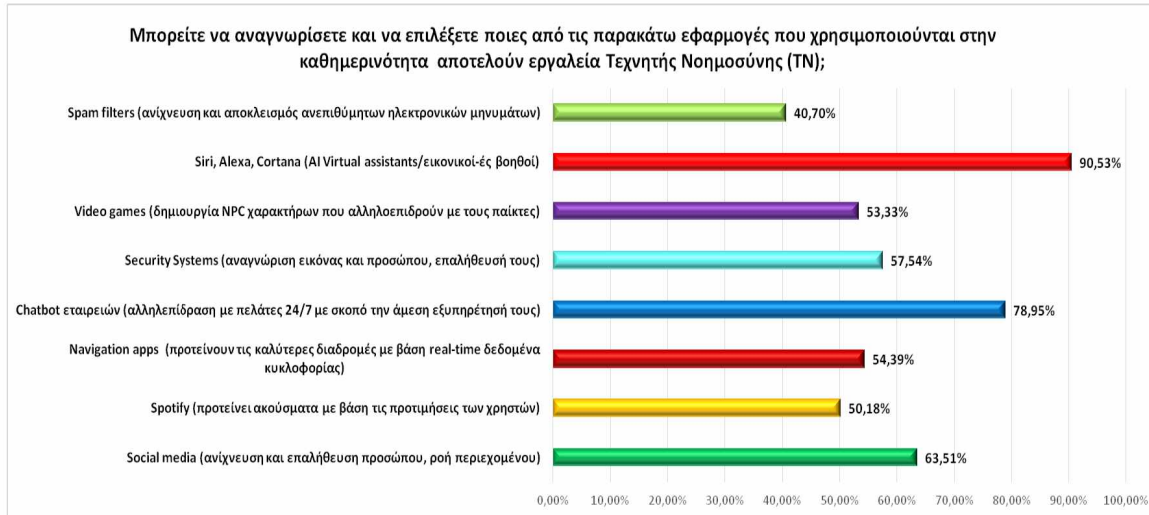
Απαντήσεις ανά Τμήμα

Ερώτηση 2

Ερώτηση 3

Στην επόμενη ερώτηση, δόθηκαν οκτώ επιλογές εφαρμογών (Social media, spotify, navigation apps, chatbot, security systems, video games, virtual assistants, spam filters) που συναντώνται στην καθημερινότητα και βασίζονται στην ΤΝ για να διαπιστωθεί εάν οι συμμετέχοντες/-ουσες γνωρίζουν ότι η ΤΝ είναι ήδη μέρος της καθημερινής ζωής μας. Οι εφαρμογές που περιέχουν διάλογο και διάδραση με τους χρήστες και προσομοιώνουν την ανθρώπινη επικοινωνία συγκέντρωσαν πολύ μεγάλα ποσοστά όπως οι Virtual assistants (90,5%) και chatbots (78,9%), ενώ το μικρότερο ποσοστό και μάλιστα με μεγάλη διαφορά συγκέντρωσε η επιλογή των Spam filters (40,7%).

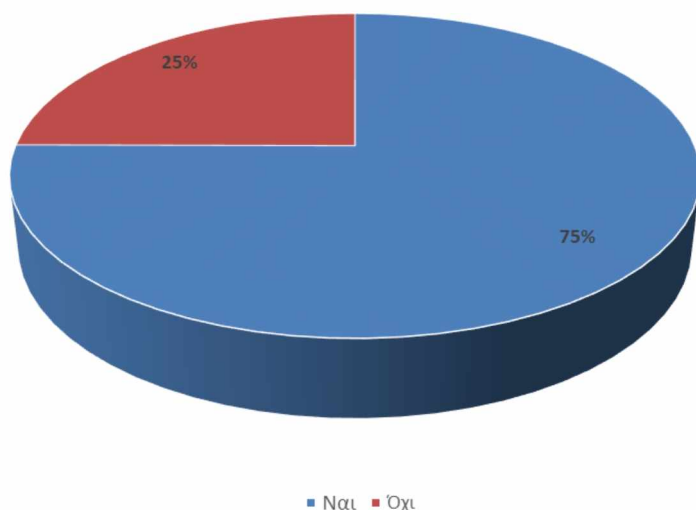

Ερώτηση 3

Ερώτηση 4

Η ερώτηση που αφορούσε το αν γνωρίζουν την παραγωγική ΤΝ και δυο από τα πιο γνωστά εργαλεία της, το Chatgpt ή το DALL-E η συντριπτική πλειοψηφία (75%) απάντησε θετικά. Στο σημείο αυτό, οι συμμετέχοντες/-ουσες που απάντησαν αρνητικά (25%) οδηγήθηκαν επόμενη ενότητα ερωτήσεων, παραλείποντας την ενότητα που απευθυνόταν σε αυτούς που γνώριζαν και θα μπορούσαν να έχουν κάνει χρήση των εργαλείων ΤΝ.

Γνωρίζετε τι είναι η παραγωγική ΤΝ (Generative AI) και τα εργαλεία της, όπως το ChatGPT ή το DALL-E;

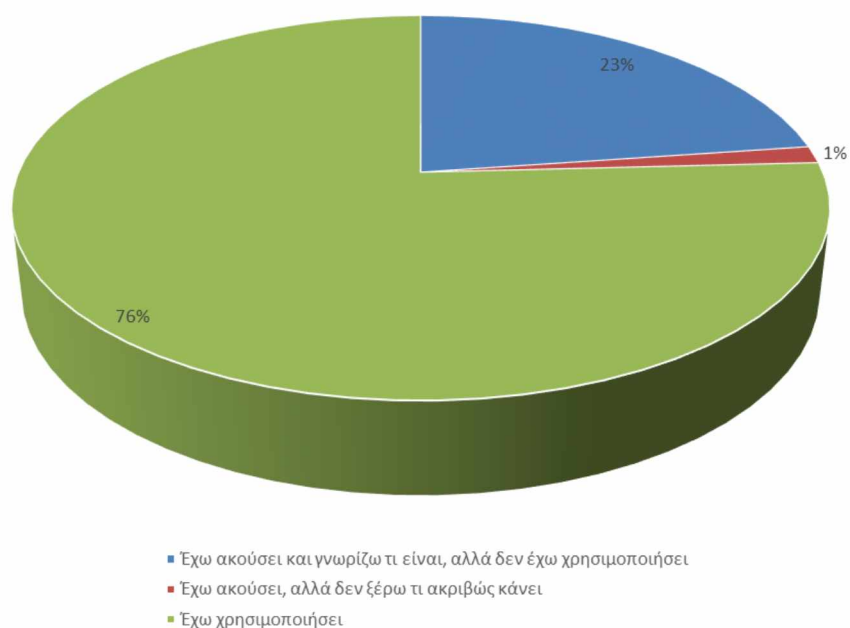

Ερώτηση 4

Ερώτηση 5

Η ερώτηση που αφορούσε τη χρήση των εργαλείων παραγωγικής ΤΝ έδειξε και πάλι ότι η συντριπτική πλειοψηφία (76%) έχει κάνει ήδη χρήση τους. Το 23% αν και έχει ακούσει για αυτά, δεν τα έχει χρησιμοποιήσει. Το 1% δεν γνωρίζει τι ακριβώς κάνουν ενώ έχει ακούσει για αυτά.

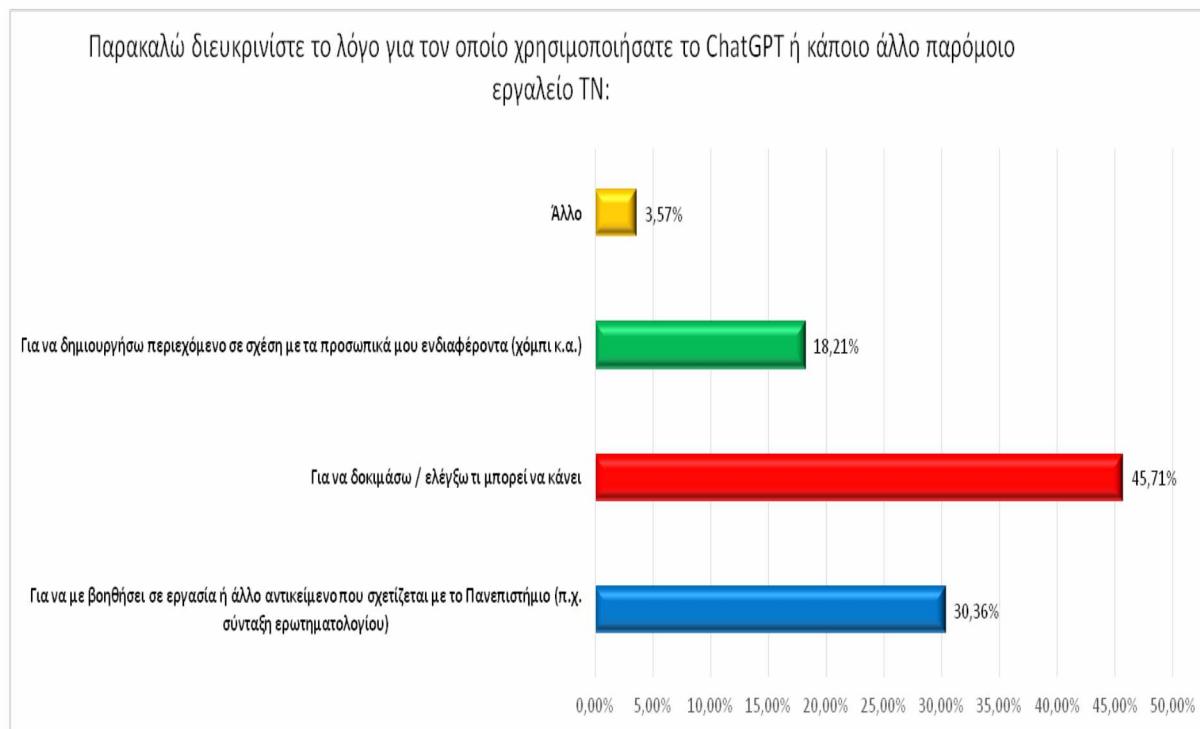
Έχετε χρησιμοποιήσει ποτέ εργαλεία παραγωγικής ΤΝ, όπως το ChatGPT;

Ερώτηση 5

Ερώτηση 6

Στη συνέχεια, δόθηκαν 3 επιλογές για να αναφέρουν οι συμμετέχοντες/-ουσες τους λόγους/ ανάγκες που θέλησαν να ικανοποιήσουν με τη χρήση τους και προστέθηκε η τέταρτη επιλογή που ήταν ανοιχτή ώστε να συμπληρώσουν ελεύθερα το λόγο χρήσης. Το 45,7% δήλωσε ότι έκανε χρήση επειδή ήθελε να πειραματιστεί και να διαπιστώσει τι ακριβώς κάνει, ενώ ακολουθεί με 30,4% η ανάγκη για λήψη βοήθειας σε σχέση με κάποια εργασία. Το 18,2% χρησιμοποίησε τα εργαλεία για να δημιουργήσει περιεχόμενο σε σχέση με τα προσωπικά του ενδιαφέροντα. Το ποσοστό όσων συμπλήρωσαν κάποιον άλλο μοναδικό για αυτούς λόγο, ήταν πολύ μικρό, δηλαδή 3,6%, ωστόσο έχει ενδιαφέρον να παρατηρήσουμε ότι αφορούσε χρήστες που γνώριζαν πολύ καλά τις δυνατότητες του εργαλείου (troubleshooting, προγραμματισμός, επαγγελματικοί λόγοι...).

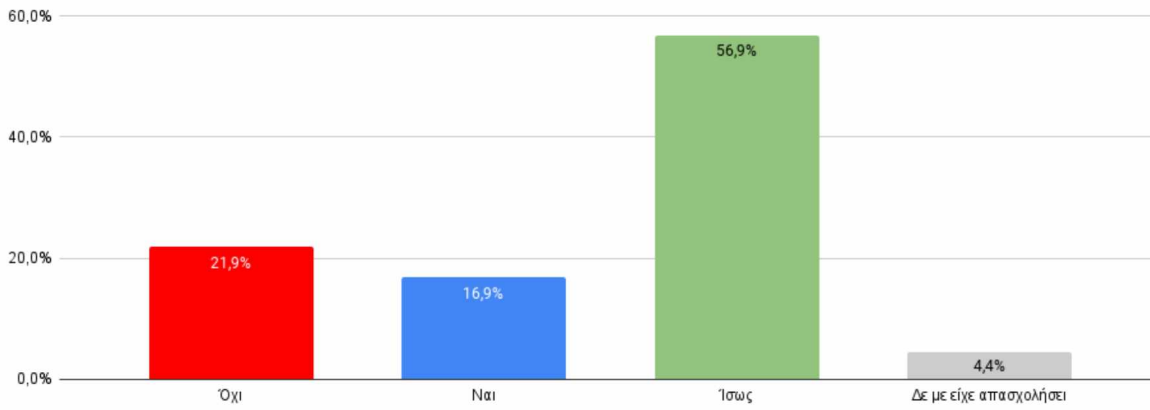

Ερώτηση 6

Ερώτηση 7

Στην ερώτηση σχετικά με την εμπιστοσύνη και την αξιοπιστία του περιεχομένου που δημιουργείται από ένα εργαλείο TN η πλειοψηφία απάντησε Ισως (56,9%), ακολούθησε το Όχι (21,9%), ενώ το Ναι συγκέντρωσε 16,9%. Στο 4,4% ανήκουν αυτοί/ές που δεν τους είχε απασχολήσει καθόλου το αν θα μπορούσε να είναι ή όχι αξιόπιστο το περιεχόμενο.

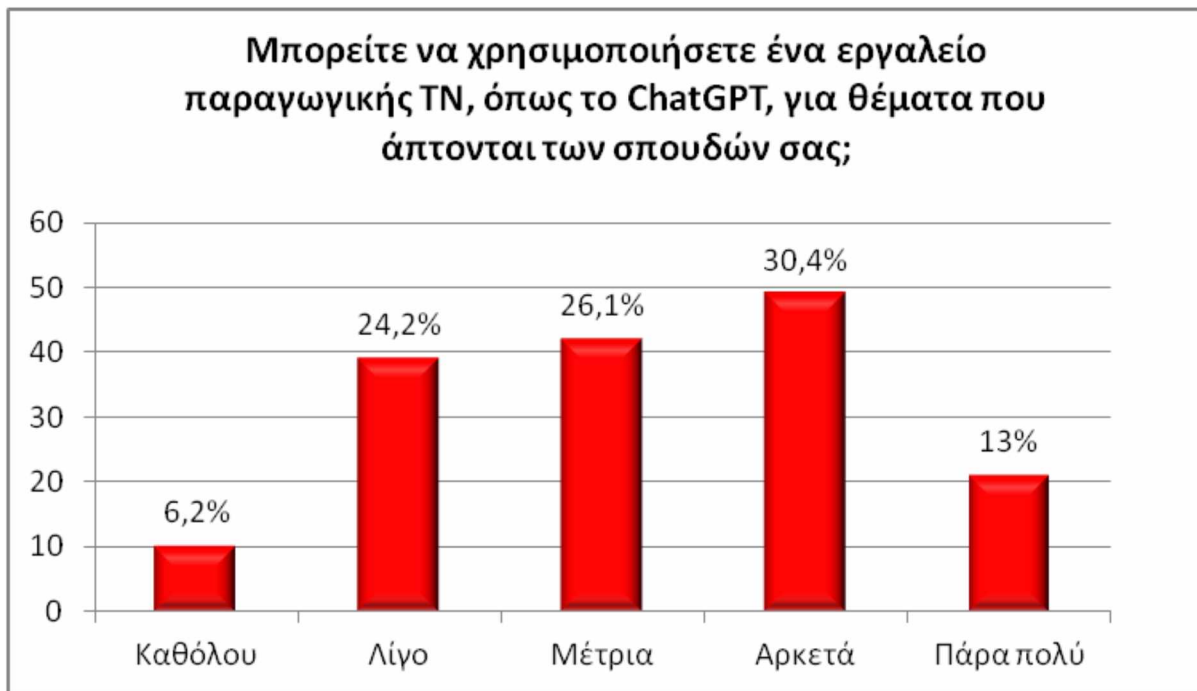
Έχετε εμπιστοσύνη στην εγκυρότητα και αξιοπιστία του περιεχομένου που δημιουργείται από ένα εργαλείο παραγωγικής ΤΝ, όπως το ChatGPT;

Ερώτηση 7

Ερώτηση 8

Στην ερώτηση αν μπορούν να χρησιμοποιήσουν ένα εργαλείο παραγωγικής ΤΝ όπως το ChatGPT, για θέματα που άπτονται των σπουδών τους, μέσα από την πεντάβαθμη κλίμακα που δόθηκε, απάντησαν ως εξής: Πάρα πολύ καλά 13%, Αρκετά Καλά 30,4%, Μέτρια 26,1%, Λίγο 24,2%, Καθόλου 6,2%.

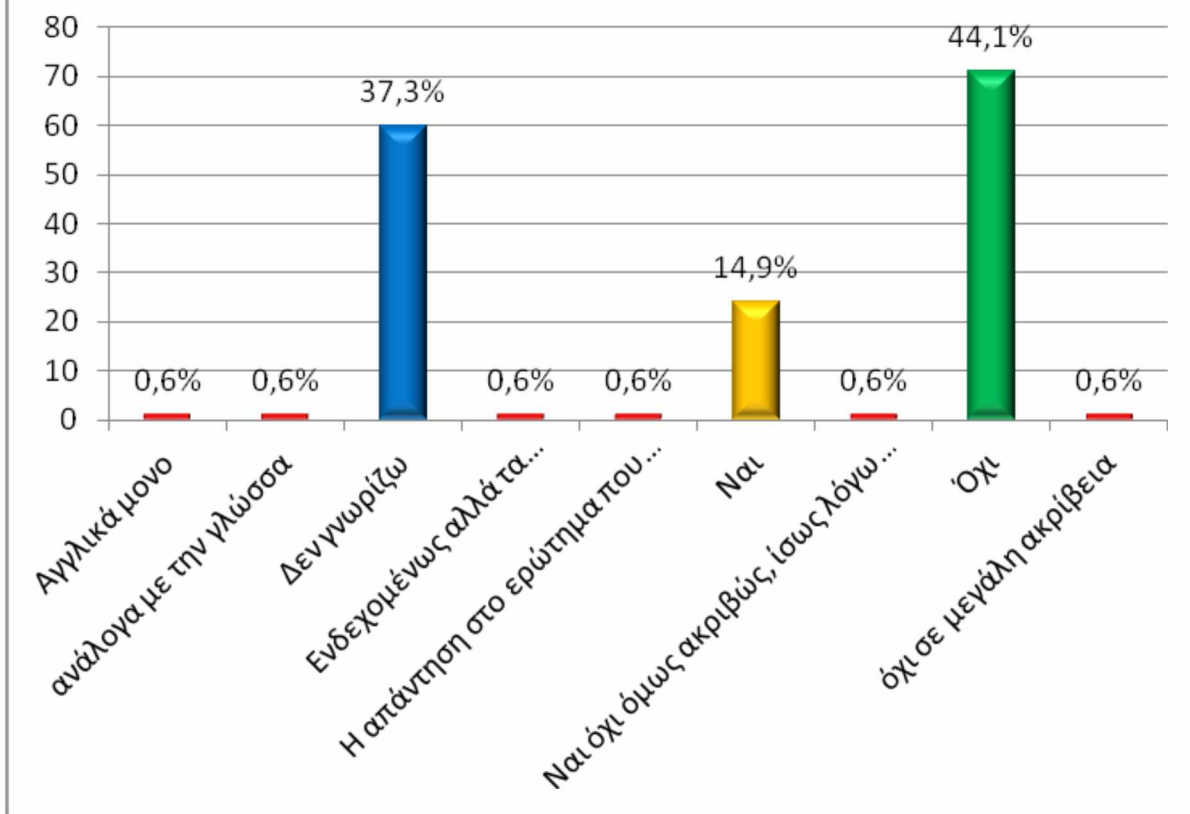

Ερώτηση 8

Ερώτηση 9

Ακολούθησε η ερώτηση για το αν πιστεύουν ότι η παραγωγική ΤΝ επιστρέφει τις ίδιες απαντήσεις σε όλες τις γλώσσες και το 37,3% απάντησε ότι δεν γνωρίζει σχετικά με αυτήν την παράμετρο, το 44,1% ότι γνωρίζει πως δεν επιστρέφει τις ίδιες απαντήσεις ενώ ένα ποσοστό (14,9%) απάντησε πως γνωρίζει ότι τα αποτελέσματα είναι κοινά για όλες τις γλώσσες. Αξιοσημείωτες ήταν και οι απαντήσεις που δόθηκαν στην ελεύθερη επιλογή απάντησης (3,6%) όπου είχαν διαπιστώσει ότι στα αγγλικά οι απαντήσεις ήταν καλύτερες/διαφορετικές.

Πιστεύετε ότι η παραγωγική ΤΝ επιστρέφει τις ίδιες απαντήσεις σε όλες τις γλώσσες;

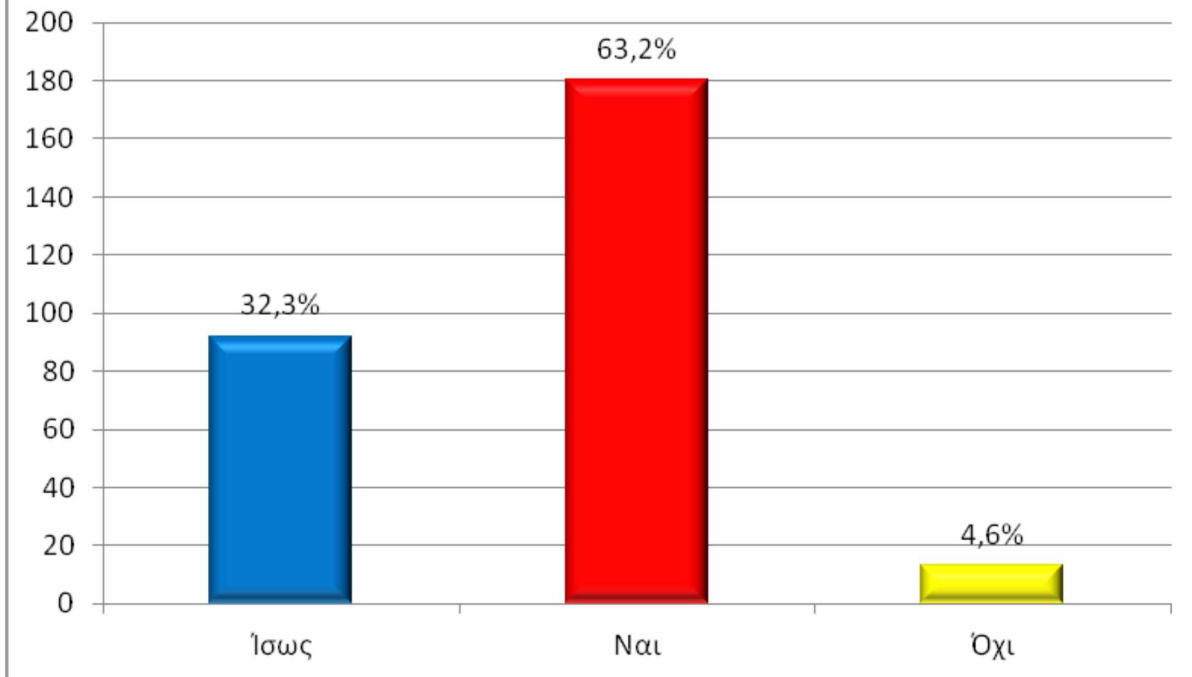
Ερώτηση 9

Ερώτηση 10

Από αυτή την ερώτηση και μέχρι το τέλος, απαντάει ξανά το σύνολο των συμμετεχόντων/-ουσών διότι το περιεχόμενο των ερωτήσεων αφορά γενικές εκτιμήσεις. Στο ερώτημα εάν θα συμμετείχαν σε εκπαίδευση (σεμινάριο) της Βιβλιοθήκης σχετικά με τη χρήση του ChatGPT και παρόμοιων προγραμμάτων ΤΝ, σε σχέση πάντα με την ακαδημαϊκή δραστηριότητα, το 63,2% απάντησε θετικά, το 32,3% ότι πιθανόν θα συμμετείχε και ένα μικρό ποσοστό 4,6% απάντησε αρνητικά.

Εάν η Βιβλιοθήκη παρείχε εκπαίδευση (σεμινάριο) σχετικά με τη χρήση του ChatGPT και παρόμοιων προγραμμάτων ΤΝ, σε σχέση πάντα με την ακαδημαϊκή δραστηριότητα, θα συμμετείχατε;

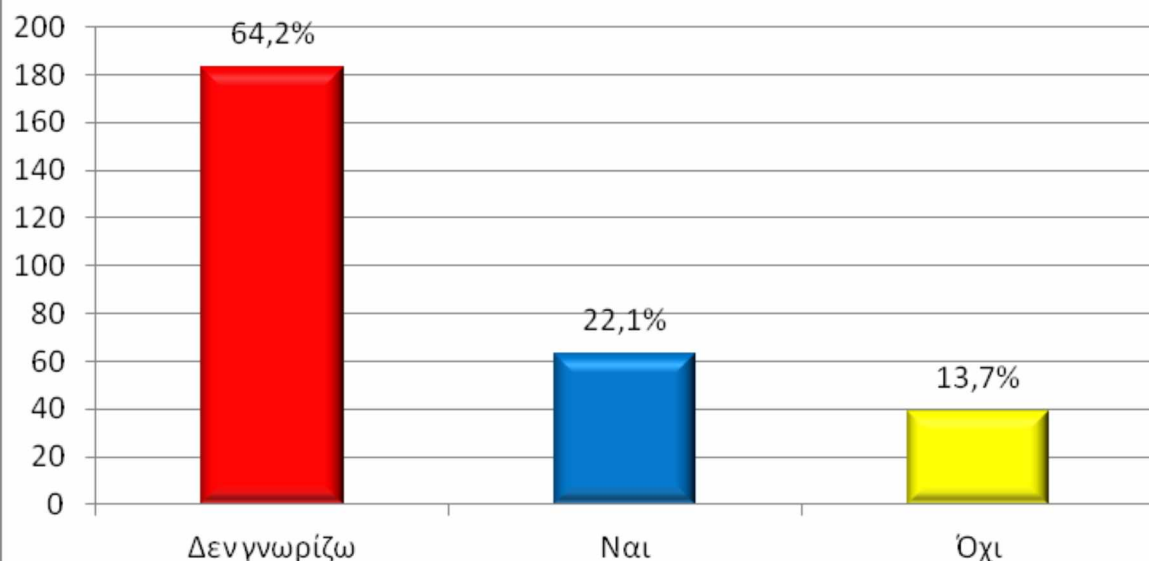

Ερώτηση 10

Ερώτηση 11

Όταν ρωτήθηκαν αν τα εργαλεία ΤΝ που βασίζονται σε μεγάλα γλωσσικά μοντέλα, όπως το ChatGPT, σχετίζονται με τα πνευματικά δικαιώματα έργων (π.χ. βιβλίων) οι απαντήσεις διαμορφώθηκαν ως εξής: 64,2% δεν γνώριζαν, 22,1% απάντησε θετικά και 13,7% αρνητικά.

Γνωρίζετε αν τα εργαλεία ΤΝ που βασίζονται σε μεγάλα γλωσσικά μοντέλα, όπως το ChatGPT, σχετίζονται με τα πνευματικά δικαιώματα έργων (π.χ. βιβλίων);

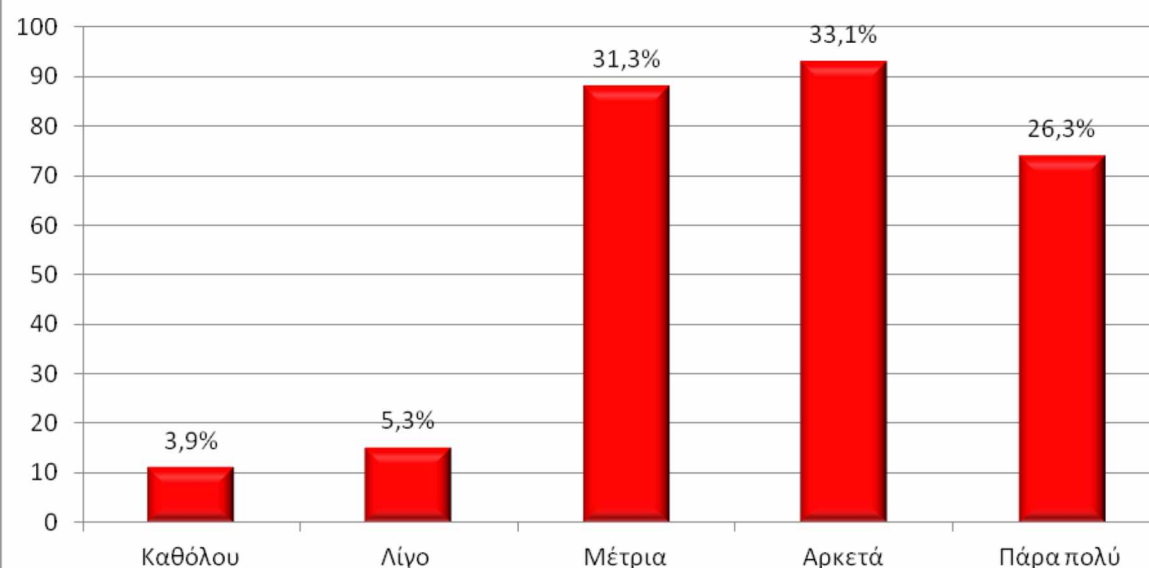

Ερώτηση 11

Ερώτηση 12

Απαντώντας σε πεντάβαθμη κλίμακα για την ευκολία με την οποία μπορούν να μάθουν να χρησιμοποιούν εργαλεία παραγωγικής ΤΝ, όπως το ChatGPT, εκτιμούν ότι σε ποσοστό 26,3% είναι Πάρα Πολύ Εύκολο, 33,1% Αρκετά, 31,3% Μέτρια, 5,3% Λίγο και 3,9% Καθόλου.

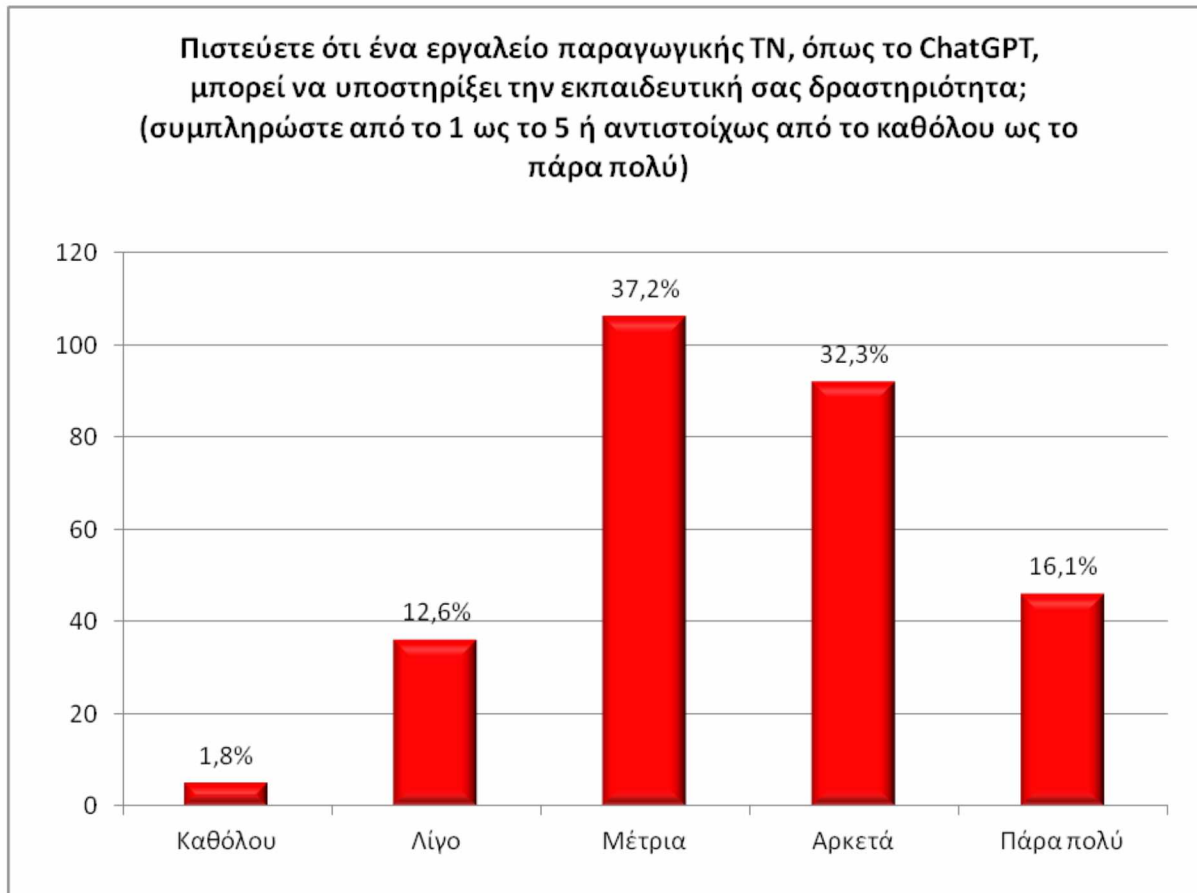
Πόσο εύκολο βρίσκετε το να μάθετε να χρησιμοποιείτε εργαλεία παραγωγικής ΤΝ, όπως το ChatGPT; (συμπληρώστε από το 1 ως το 5 ή αντιστοίχως από το καθόλου εύκολο ως το πάρα πολύ εύκολο)

Ερώτηση 12

Ερώτηση 13

Σχετικά με το αν πιστεύουν ότι ένα εργαλείο παραγωγικής ΤΝ, όπως το ChatGPT, μπορεί να υποστηρίξει την εκπαιδευτική τους δραστηριότητα το 16,1% απάντησε Πάρα Πολύ, 32,3% Αρκετά, 37,2% Μέτρια, 12,6% Λίγο και μόλις 1,8% Καθόλου.

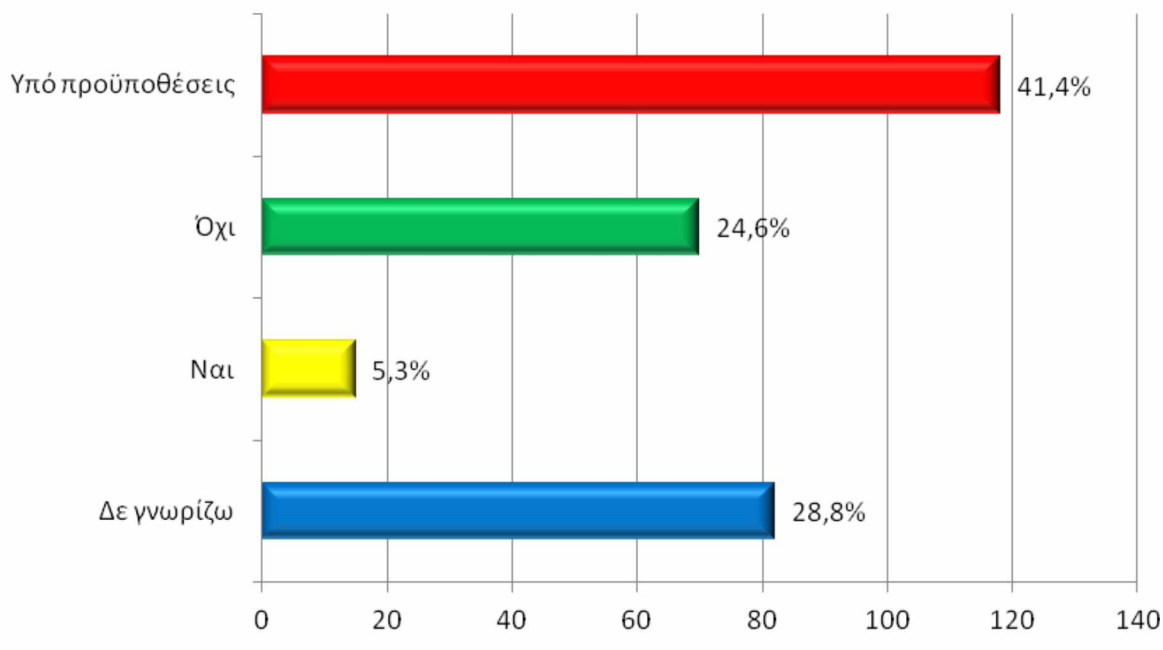

Ερώτηση 13

Ερώτηση 14

Στην ερώτηση σχετικά με το αν θεωρούν ότι η χρήση εργαλείων ΤΝ, όπως το ChatGPT, για τη δημιουργία ακαδημαϊκού περιεχομένου ακολουθεί τους κανόνες συγγραφής ακαδημαϊκής εργασίας (π.χ. για λογοκλοπή, αντιγραφή, χρήση πηγών) ένα πολύ μικρό ποσοστό 5,3% δηλώνει ότι ακολουθεί τους κανόνες ενώ αρνητικά απαντά το 24,6%. Σε ποσοστό 28,8% δηλώνουν ότι δε γνωρίζουν ενώ το μεγαλύτερο ποσοστό 41,4% εκτιμά ότι υπό προϋποθέσεις η χρήση τους μπορεί να συμβαδίζει με τους κανόνες.

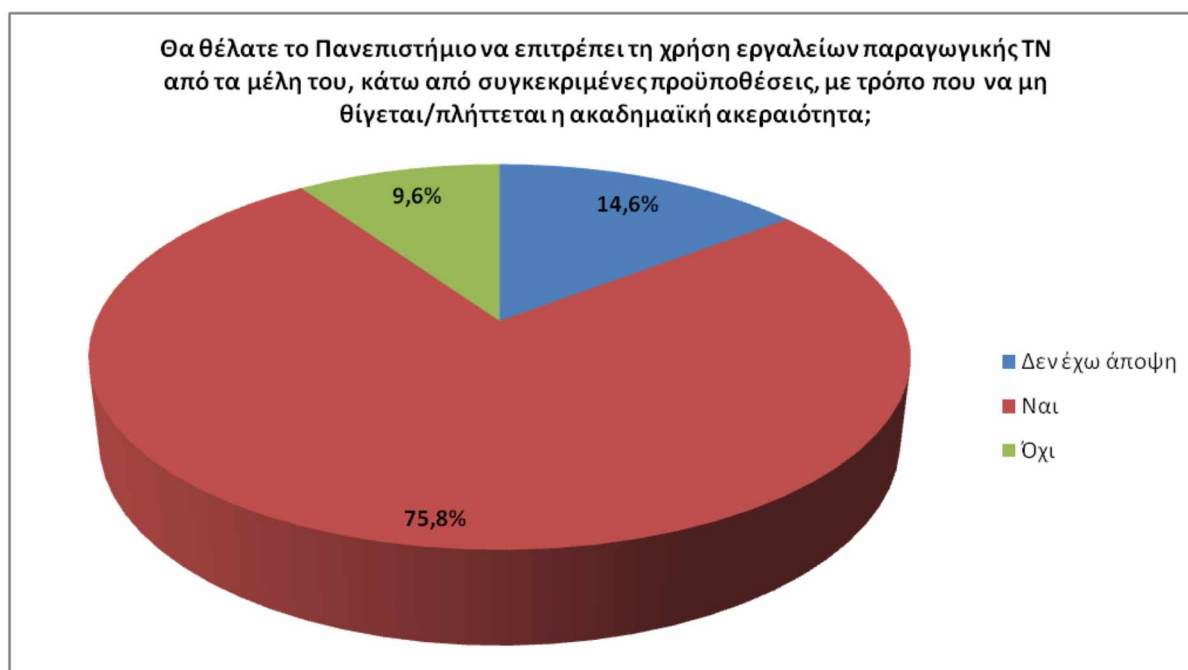
Η χρήση εργαλείων ΤΝ, όπως το ChatGPT, για τη δημιουργία ακαδημαϊκού περιεχομένου θεωρείτε ότι ακολουθεί τους κανόνες συγγραφής ακαδημαϊκής εργασίας (π.χ. για λογοκλοπή, αντιγραφή, χρήση πηγών);

Ερώτηση 14

Ερώτηση 15

Η τελευταία ερώτηση σκοπό είχε να διερευνήσει τις προθέσεις των συμμετεχόντων/-ουσών σχετικά με τη θέση που θα πρέπει να έχει το Πανεπιστήμιο για τα εργαλεία παραγωγικής ΤΝ επιτρέποντας τη χρήση τους με τρόπο που δε θίγεται η ακαδημαϊκή ακεραιότητα. Η συντριπτική πλειοψηφία (75,8%) συμφωνεί και επιθυμεί να επιτρέψει το Πανεπιστήμιο τη χρήση τους, το 14,6% δεν έχει άποψη για το θέμα και μόλις το 9,6% δηλώνει άρνηση.

Ερώτηση 15

Συμπεράσματα

Έπειτα από την ανάλυση των απαντήσεων της έρευνας που πραγματοποιήσαμε, η οποία είχε σκοπό τη διερεύνηση της αντίληψης που έχουν οι φοιτητές/-τριες του Πανεπιστημίου Μακεδονίας για την παραγωγική ΤΝ, θεωρούμε πως μπορούν να εξαχθούν κάποια αρχικά συμπεράσματα. Παρουσιάζει εξαιρετικό ενδιαφέρον ότι η φοιτητική κοινότητα του Πανεπιστημίου γνωρίζει ήδη και πειραματίζεται με την ΤΝ. Μάλιστα, αυτή η διαπίστωση επιβεβαιώνεται από τις απαντήσεις των φοιτητών/-τριών όλων των τμημάτων και όχι μόνο αυτών της κατεύθυνσης της πληροφορικής.

Επίσης, παρουσιάζεται η ανάγκη για εκπαίδευση σε θέματα αξιολόγησης εφαρμογών ΤΝ αναφορικά με τη αξιοπιστία και την ποιότητα του παραγόμενου περιεχομένου. Επιπλέον, η παράμετρος της ηθικής, που καλύπτει μεγάλο εύρος της τεχνολογίας της ΤΝ, όπως η προέλευση και η νομιμότητα των εκπαιδευτικών δεδομένων των εφαρμογών και η επικράτηση των κυρίαρχων γλωσσών (π.χ. αγγλικά) σε σχέση με άλλες γλώσσες, αποτελεί παράγοντα που χρήζει ιδιαίτερης προσοχής. Κι αυτό γιατί οι φοιτητές/-τριες δείχνουν να μην έχουν πλήρη επίγνωση των παραπάνω παραγόντων.

Επιπρόσθετα, η φοιτητική κοινότητα επιθυμεί να επιτρέπεται η χρήση της παραγωγικής ΤΝ από το Πανεπιστήμιο υπό όρους, διότι θεωρεί ότι σχετίζεται με την εκπαιδευτική δραστηριότητά της. Υποστηρικτικά προς αυτήν την κατεύθυνση εκδηλώνεται και μεγάλο ενδιαφέρον για την παροχή σεμιναρίου από την βιβλιοθήκη. Για την ικανοποίηση των παραπάνω επιθυμιών/αναγκών προτείνεται η υιοθέτηση ενός πλαισίου από το Πανεπιστήμιο για τη σύνταξη πολιτικής που θα διασφαλίζει την υπεύθυνη και ηθική χρήση της ΤΝ. Με την καταγραφή επιτρεπτών ορίων χρήσης σε μια πολιτική, το Πανεπιστήμιο θα μπορέσει ενδεχομένως να αποκομίσει οφέλη από τη χρήση της νέας τεχνολογίας, αλλά και να καθησυχάσει όσους και όσες νιώθουν ότι απειλούνται από την ΤΝ. Με την παροχή εκπαίδευσης και ενημέρωσης τόσο στη φοιτητική κοινότητα όσο και στο διδακτικό προσωπικό, το Πανεπιστήμιο θα προσφέρει όρους διασφάλισης της ακαδημαϊκής ακεραιότητας, αλλά και την ελευθερία διερεύνησης νέων τρόπων μάθησης. Σε βάθος χρόνου οι φοιτητές/-τριες θα κατανοήσουν τον τρόπο λειτουργίας της παραγωγικής ΤΝ και θα αντιληφθούν έννοιες, όπως η παραπληροφόρηση και οι προκαταλήψεις, ώστε να μπορούν να αξιολογούν με κριτικό τρόπο την αξιοπιστία του περιεχομένου που δημιουργείται από την ΤΝ.

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω η Βιβλιοθήκη μας θα εξετάσει το ενδεχόμενο ανάληψης πρωτοβουλιών, όπως η διεξαγωγή εκπαιδευτικού σεμιναρίου για την ΤΝ, προσθέτοντας την ενότητα του Γραμματισμού στην ΤΝ στο Πρόγραμμα Πληροφοριακής Παιδείας της. Το περιεχόμενο του σεμιναρίου ή οποιαδήποτε άλλη πρωτοβουλία αναλάβει η βιβλιοθήκη θα έχει ως αντικείμενο τη γενικότερη αντιμετώπιση των πιθανών απειλών της χρήσης παραγωγικής ΤΝ, αλλά και την υπό όρους αποδοχή των νέων δυνατοτήτων. Εμφανίζονται νέες προοπτικές της εκπαιδευτικής διαδικασίας, επομένως θα πρέπει να διαχειριστούμε υπεύθυνα και χωρίς φόβο το νέο τοπίο που ξεδιπλώνεται μπροστά μας.

Βιβλιογραφία

- Burkhardt, J. M., MacDonald, M. C., & Rathemacher, A. J. (2003). *Teaching Information Literacy: 35 Practical, Standards-based Exercises for College Students*. American Library Association.
- Feuerriegel, S., Hartmann, J., Janiesch, C., & Zschech, P. (2023). *Generative AI. Business & Information Systems Engineering*. <https://doi.org/10.1007/s12599-023-00834-7>

- Lo, L. S. (2023). An initial interpretation of the U.S. Department of Education's AI report: Implications and recommendations for academic libraries. *The Journal of Academic Librarianship*, 49(5), 102761. <https://doi.org/10.1016/j.acalib.2023.102761>
- Long, D., & Magerko, B. (2020). What is AI Literacy? Competencies and Design Considerations. *Proceedings of the 2020 CHI Conference on Human Factors in Computing Systems*, 1–16. <https://doi.org/10.1145/3313831.3376727>
- Moorhouse, B. L., Yeo, M. A., & Wan, Y. (2023). Generative AI tools and assessment: Guidelines of the world's top-ranking universities. *Computers and Education Open*, 5, 100151. <https://doi.org/10.1016/j.caeo.2023.100151>
- Ng, D. T. K., Leung, J. K. L., Chu, S. K. W., & Qiao, M. S. (2021). Conceptualizing AI literacy: An exploratory review. *Computers and Education: Artificial Intelligence*, 2, 100041. <https://doi.org/10.1016/j.caeai.2021.100041>
- Russell, S. J., & Norvig, P. (2021). *Τεχνητή νοημοσύνη: Μια σύγχρονη προσέγγιση*. Κλειδάριθμος.
- Wang, B., Rau, P.-L. P., & Yuan, T. (2023). Measuring user competence in using artificial intelligence: Validity and reliability of artificial intelligence literacy scale. *Behaviour & Information Technology*, 42(9), 1324–1337. <https://doi.org/10.1080/0144929X.2022.2072768>